

Sprawozdanie

Komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia gmin Podczemne, Kuhajów, Zagórze, Wołków i Żyrawka, z okręgu sądu powiatowego w Winnikach, a przydzielenia ich do okręgu Sądu powiatowego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Dnia 29 grudnia 1894 wniosły gminy Podczemne, Kuhajów, Zagórze i Wołków petycję do Wysokiego Sejmu o wyłączenie ich z okręgu sądu powiatowego w Winnikach, a przyłączenie do okręgu sądu powiatowego we Lwowie.

Petycję tę udzielił Wysoki Sejm uchwałą z 12 stycznia 1895 l. 145 Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej. Wydział krajowy zarządził na skutek tego polecenia badania i wynik takowych treścił w sprawozdaniu z dnia 21 października 1896 l. W. k. 59.370, w którym zgodnie z opinią władz autonomicznych i sądów pierwszej i drugiej instancyi, uznaje żądanie petentów za pożądane i pożyteczne.

Komisya prawnicza, po zbadaniu aktów dochodzeń, przychyła się w zupełności do wniosku Wydziału krajowego z następujących powodów:

W motywach swej uchwały z 26 lipca 1895 stwierdza Rada powiatowa lwowska, że środkami komunikacyjnymi pomiędzy petycyonującymi gminami a oddaloną od nich 15 do 20 kilometrów siedzibą sądu w Winnikach są tylko bardzo uciążliwe drogi gminne, podczas gdy do Lwowa prowadzi w półmilowem od tych gmin oddaleniu, wygodny, murowany gościniec stryjski. Stwierdza dalej ta uchwała Rady powiatowej, że z powodu tych stosunków, mieszkańcy gmin pomienionych zmuszeni są zwłaszcza w porze błotnej jeździć do Winnik na Lwów i nakładać dziesięć kilometrów drogi.

Jeszcze niekorzystniej przedstawiają się te stosunki ze sprawozdania sądu powiatowego w Winnikach, z którego dowiadujemy się, że mieszkańcy gmin petycyonujących pomimo większego oddalenia ode Lwowa nie od Winnik, gdyż odległości te wynoszą

z Wołkowa	do Lwowa	17·9 km.	do Winnik	16 km.
z Zagórze	„	„	18·9 „	„

z Kuhajowa do Lwowa 21·7 km. do Winnik 17·9 km.
z Podczemnego „ „ 23·6 „ „ „ 19·8 „

pozostają w ciągłej i bezpośredniej łączności ze Lwowem a to dlatego, że do Lwowa prowadzi gościniec stryjski, że Lwów jest wyłącznem miejscem zbytu ich produktów rolniczych i że tutaj są wszystkie władze i urzędy — oprócz sądu w których swe rozliczne interesy załatwiają — że żadna z tych okoliczności co do Winnik nie zachodzi i że przeciwnie miejscowość ta z powodu lichej, górzystej, pełnej błota i wybojów drogi, jest dla tych gmin niedostępną.

Z tych powodów oświadczył się tak Wydział Rady powiatowej lwowskiej, jak też i sąd powiatowy winnicki za wyłączeniem tych gmin z okręgu Sądu powiatowego winnickiego.

C. k. Wyższy Sąd krajowy we Lwowie przychyła się również do zapatrywania Rady powiatowej lwowskiej i sądu winnickiego, jednakowoż tylko warunkowo. Oznajmił bowiem Wydziałowi krajowemu odezwą z 22. stycznia 1896, l. 29.594, że „wobec stwierdzonych trudności, jakie zachodzą w komunikacji wspomnianych gmin z siedzibą sądu powiatowego w Winnikach, jakoteż z uwagi, że gminy wspomniane swe zakupna i w ogóle swe sprawunki we Lwowie załatwiać zwykły, gdzie też znajdują się oprócz sądu wszystkie inne władze autonomiczne i rządowe, uznaje w zupełności zgodnie z opinią Wydziału Rady powiatowej lwowskiej i naczelnikiem sądu powiatowego w Winnikach, słuszność żądania tychże gmin, mimo tego przy obecnym stanie rzeczy, zmiany tej terytorjalnej popierać nie może, gdyż wspomniane cztery miejscowości nie łączą się nigdzie z granicami powiatu sądowego lwowskiego, tworzyłyby zatem, gdyby je do tego powiatu przydzielono, enclave, przedzielone od siedziby sądu przez terytorjum sądu winnickiego czyli przez gminę Żyrawkę, względnie także przez gminę Krotoszyn. Petycyonujące cztery gminy zatem, zdaniem tegoż wyższego sądu krajowego, tylko łącznie z gminą Żyrawką i Krotoszyinem, lub chociażby tylko z Żyrawką do lwowskiego sądu powiatowego S. II. przydzielone być mogły, atoli te dwie gminy takiego życzenia wcale dotąd nie objawiły“.

Z powodu tego oświadczenia c. k. Wyższego Sądu krajowego, zarządził Wydział krajowy dalsze dochodzenia za pośrednictwem Wydziału Rady powiatowej lwowskiej, który na zapytanie, wystosowane do gmin Żyrarka i Krotoszyn, otrzymał od tej ostatniej gminy odpowiedź, że jest przeciwna zmianie terytorjalnej i pragnie pozostać nadal w okręgu sądu powiatowego w Winnikach, zaś od gminy Żyrawki uchwałę tamtejszej rady gminnej z 21. marca 1896, w której oświadczyła się stanowczo za wyłączeniem tejże gminy z okręgu winnickiego, a za przyłączeniem do okręgu sądu powiatowego m. d. S. II. we Lwowie. Uchwała ta zapadła jednogłośnie, a wpłynęły na jej powzięcie stosunki zupełnie takie same, jak w gminach petycyonujących. W ten sposób została przeszkoda wymieniona w odezwie c. k. Wyższego Sądu krajowego we Lwowie z 22. stycznia 1896, z 29.594 w zupełności usuniętą.

Zaznaczyć wreszcie należy, że także Konwent OO. Benedyktynów obrządku łacińskiego we Lwowie, jako właściciel dóbr Wołkowa, Zagórza i Kuhajowa, wspólnie z przełożeniem dworskiem tych dóbr w piśmie swem z 12. listopada 1895, l. 46. oznajmił, iż przystępuje do żądania gmin petycyonujących, zaś przełożenie obszaru dworskiego w Podczemnem oznajmiło, że żądana zmiana terytorjalna jest mu obojętną.

Z uwagi więc na powyższą zgodną opinię sądów i władz autonomicznych jakoteż z uwagi na to, że wyłączenie pomienionych pięciu gmin wcale nie wpłynie na stosunki autonomicznego powiatu lwowskiego, albowiem sąd powiatowy winnicki leży w tymże powiecie, a wreszcie ze względu na korzyści, które wynikną dla gmin petycyonujących, gdy żądana zmiana terytorjalna nastąpi, wnosi komisya prawnicza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z dnia 11 czerwca 1868 Nr. 50 Dz. p. p. udziela c. k. Rządowi opinii, iż dla dobra mieszkańców gmin Podczemne, Kuhajów, Zagórze, Wołkow i Żyrawka wraz z obszarami dworskimi tych gmin jest wydzielenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Winnikach, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego m. d. S. II. we Lwowie pożądane i pożyteczne.

Lwów dnia 3. lutego 1897.

Przewodniczący :

Zoll.

Sprawozdawca :

d'Abancourt.

